

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش قوانین عطاری ها

عطاری

مکانی برای نگهداری، عرضه و فروش گیاهان داروئی (گیاهان بدون نیاز به نسخه معتبر پزشک) و عرقیجات دارای مجوز وزارت بهداشت با سیب سلامت می باشد.

عطاری فقط مجاز به فروش گیاهان داروئی سالم و بهداشتی است و حق ویزیت مشاوره داروئی، معاینه، درخواست آزمایش، داروسازی و ترکیب نمودن گیاهان داروئی را ندارد.

عطاری داروخانه نیست: محل فروش فرآورده های طبیعی، سنتی و مکمل های تغذیه ای و ورزشی داروخانه ها می باشد. لذا وجود اقلام مذکور (دارای مجوز و یا فاقد مجوز) در عطاری تخلف محسوب می گردد.

نگهداری، عرضه و فروش گیاهان سمی نظیر: تاتوره، بذرالبنج، عنب الثعلب، بیش، خریق، آزاراقی غیر مدبر در عطاری ممنوع می باشد.

تهیه و نگهداری و فروش هر گونه فرآورده دست ساز بدون مجوز وزارت بهداشت در عطاری تقلب محسوب می گردد.

تهیه، نگهداری و عرضه فرآورده های دست ساز تقلبی به منظور درمان بیماری ها، فرآورده های مخدر، روانگردان، تاریخ گذشته و یا با تاریخ مخدوش در عطاری اکیدا ممنوع می باشد.

تهیه و نگهداری و عرضه قرص برنج (فسفید آلومینیوم) در عطاری ممنوع می باشد.

تاریخچه:

از گذشته‌های بسیار دور تاکنون علم استفاده از گیاهان به عنوان درمانگرهای طبیعی رواج گسترده‌ای در بین مردم ملل گوناگون داشته است. استفاده از خواص دارویی گیاهان محدود به منطقه خاصی نیست و تمامی جوامع و فرهنگ‌ها از انواع بسیاری از گیاهان استفاده می‌کنند. اسم عطاری مشتق شده از نام عطار، به معنی شغل و عمل عطار می‌باشد. واژه عطار یک واژه سنتی و در نگاه عام‌تر معادل واژه Herbalist به معنی گیاه‌شناس گیاهان دارویی و آشنا به شیوه‌های استفاده از این گیاهان است. پس از ظهور طب مدرن و پزشکی نوین که با ساخت و تولید داروهای شیمیایی همراه بود اکنون این علم به عنوان طب مکمل به کار گرفته می‌شود. همچنین بسیاری از داروها و مواد شیمیایی مورد استفاده در درمان پزشکی مدرن نیز با استخراج و استفاده از عصاره گیاهان ساخته می‌شوند.

تاریخچه عطاری در ایران: از زمانی که تمدن و شهرنشینی در ایران شکل گرفت استفاده از خواص گیاهان و جانوران برای درمان بیماری نیز شروع شد. ایران دارای بیش از ۸۰۰۰ گیاه و ادویه بومی است که بالغ بر ۲۰۰۰ مورد آن موارد معطر و دارویی مورد استفاده می‌باشد. استفاده از گیاهان با اهداف بهداشتی و درمانی در بین افراد مسن رایج می‌باشد. در سال‌های اخیر تعداد عطاری‌ها در سطح کشور افزایش چشمگیری داشته است. حرفه عطاری در ایران امروز جایگاه ویژه‌ای دارد و از سویی شهروندان به دلایل متنوعی علاقه روزافزون به استفاده از درمان‌های طبیعی دارند و برای درمان انواع بیماری‌ها به عطاری‌ها مراجعه می‌کنند.

دانش گیاهان دارویی و طب سنتی که یکی از ابزارهای درمانی آن گیاهان دارویی می‌باشد، دانشی بسیار گسترده و پیچیده است و نباید صرفاً یک نوع کسب و حرفه تلقی شود و افراد بدون آموزش، به ویژه آموزش دانشگاهی نباید به آن ورود کنند.

امروزه با گسترش رشته‌های مختلف کشاورزی، گیاهان دارویی، داروسازی سنتی و طب سنتی، باید این موضوع در قالب علم آکادمیک ظهور کند تا مصرف اشتباه گیاهان دارویی باعث به مخاطره افتادن سلامت مصرف‌کنندگان نگردد.

تعاریف

عطاری: مکانی است برای نگهداری موقت، عرضه و فروش گیاهان دارویی و مفردات طب سنتی ایرانی
عطار: کسی است که به اصول شناسایی، نگهداری و عرضه مفردات طب سنتی ایران آگاهی کافی داشته و آموزش‌های لازم را گذرانده باشد.

مفردات طب سنتی ایرانی به سه گروه از داروهای طب سنتی اطلاق می‌گردد که شامل موارد ذیل است:

- **گیاهان دارویی:** گیاهانی که اثرات درمانی برای انسان داشته و فرآوری صنعتی خاصی بر روی آنها اعمال نشده و مصرف آنها در مقادیر معمول سمی نمی‌باشد.
- **جمادات و معدنیات:** ترکیبات معدنی که در مقادیر معمول اثرات درمانی خاصی دارند.
- **اجزاء حیوانی:** برخی از داروها که منشأ حیوانی داشته و در مقادیر معمول اثرات مضر برای انسان ندارند.

محدوده عملکرد و اقسام قابل عرضه:

(۱) ارائه و فروش عرقیاتی که توسط شرکتهای مجاز دارای شماره ثبت، کد بهداشتی و پروانه بهره‌برداری تولید شده‌اند بلامانع است.

(۲) داروخانه‌ها محل ارائه و فروش داروهای گیاهی تولید شده توسط شرکتهای مجاز و دارای شماره ثبت دارو و شماره سری ساخت می‌باشند و عطاری‌ها مجاز به ارائه این دسته از داروها نیستند.

(۳) عرضه و فروش هرگونه داروی شیمیایی، داروهای ترکیبی گیاهی و شیمیایی، داروهای دست‌ساز، داروهای فاقد برچسب، داروهای تولید شده در مراکز غیرمجاز و عرضه گیاهان دارویی با شرایط نامناسب بهداشتی در عطاری ممنوع می‌باشد و فقط در مورد ادویه‌های غذایی همچون نمک، فلفل و زردچوبه بلامانع است.

عنوان عطاری:

صرفاً ذکر عناوین عطاری، فروشنده گیاهان دارویی، فروشگاه گیاه دارویی در تابلو و یا فاکتور، مجاز است و استفاده از هرگونه عنوانی که دربرگیرنده **مقطع تحصیلی** (مثل کارشناس، کارشناس ارشد، دکتری) و یا **محتوای درمانی یا طبی** (مثل مشاور، درمانگر طبیعی، معجزه طبیعت، شفاخانه، داروخانه طبیعی، و...) و یا سایر موارد برای محل عرضه یا فرد عرضه‌کننده گیاهان دارویی ممنوع است. شایان ذکر است در واحد صنفی فروش گیاهان دارویی، صرفاً نصب جواز کسب و کارت بهداشتی الزامی بوده و نصب یا نمایش هرگونه مدرک تحصیلی، گواهی آموزش، گواهی سپری نمودن دوره‌های آموزشی مرتبط با گیاهان دارویی یا طب سنتی ممنوع است.

شرایط نگهداری محصولات:

محصولات باید در دما و رطوبت مناسب نگهداری شوند. گرد و غبار ناشی از پودرهای گیاهی وجود نداشته باشد. گیاهان/ عرقیات/ ادویه جات از تابش مستقیم نور محافظت شوند.

محیط عطاری باید منظم و تمیز بوده و تمهیدات لازم برای کنترل حشرات و جوندگان انجام شده باشد.

بسته بندی گیاهان دارویی شفاف و با قابلیت رویت محتویات بسته بندی و در حضور مشتری صورت پذیرد.

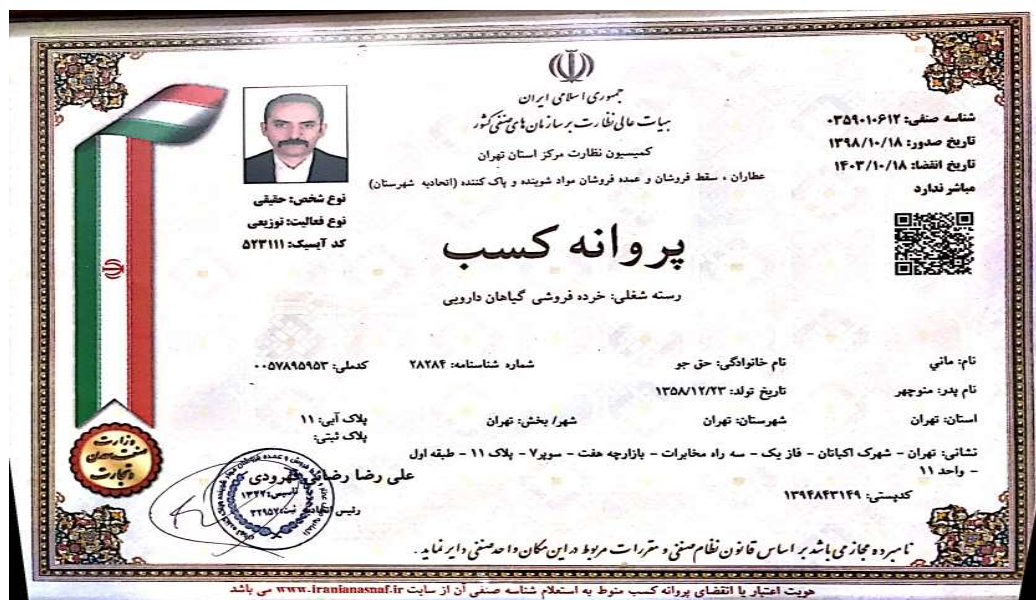
روغن گیری:

روغن گیری دانه‌های روغنی به ویژه کنجد به روش سنتی تحت عنوان روغن گیری در حضور مشتری در عطاری‌ها و فروشگاه‌های گیاهان دارویی ممنوع می‌باشد. همچنین توزیع روغن‌های تهیه شده به روش مذکور در مکان‌های مورد اشاره ممنوع بوده و تنها انواع روغن بسته بندی شده دارای مجوز تولید از سازمان غذا و دارو و وزارت بهداشت اجازه توزیع دارند.

قوانین نظام صنفی کشور

✓ ماده ۱۲ قانون نظام صنفی: افراد موظفند قبل از تاسیس عطاری یا اشتغال به کسب و حرفه، نسبت به اخذ پروانه کسب اقدام کنند.

پروانه کسب با تاریخ اعتبار باید در محل دید مراجعان نصب گردد.

جمهوری اسلامی ایران
بسیاست مالی نظام سلامت بر سازمان باج صنفی کشور
کمیسیون نظارت مرکز استان تهران
عطاران، سقط فروشان و عمده فروشان مواد شوینده و پاک کننده (احادیث شهرستان)

شماره صنفی: ۰۳۵۹۰۱۰۶۱۲
تاریخ صدور: ۱۳۹۸/۱۰/۱۸
تاریخ انقضاء: ۱۴۰۳/۱۰/۱۸
مبشر ندارد

نوع شخص: حقیقی
نوع فعالیت: توجیهی
کد آتیسک: ۵۲۳۱۱۱

پروانه کسب

رسته شغلی: خرده فروشی گیاهان دارویی

نام: مانی
نام پدر: منوچهر
استان: تهران
شهرستان: تهران
شماره شناسنامه: ۲۸۲۸۴
کد ملی: ۰۰۵۷۸۹۵۹۵۳

نام خانوادگی: حق جو
تاریخ تولد: ۱۳۵۸/۱۲/۲۳
شهر: بخش: تهران
شماره پلاک آبی: ۱۱
شماره پلاک ثبتی:

نشانی: تهران - شهرک اکباتان - فاز یک - سه راه مخابرات - بازارچه هفت - سوپر ۷ - پلاک ۱۱ - طبقه اول - واحد ۱۱
کدپستی: ۱۳۹۴۸۴۳۱۴۹

علی رضا اسگاری
رئیس سازمان غذا و دارو
۱۳۹۸
۳۱۵۶۲

نمونه مجازی باشد بر اساس قانون نظام صنفی و ترمزات مربوط در این مکان و احداثی و ایر نماید.

هویت اعتبار یا انتضای پروانه کسب منوط به استعلام شماره صنفی آن از سایت www.iranianasnaf.ir می باشد

متصدیان و کارکنان باید دارای کارت بهداشت معتبر (تاریخ اعتبار) باشند.

آزم دانشگاه
صنعت کننده

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

کارت بهداشت

نام و نام خانوادگی:
شماره ملی:
تاریخ صدور:

محل الصاق
عکس
۳ × ۴

شماره کارت:
تاریخ اتمام اعتبار:

محل امضای معاونت
بهداشتی دانشگاه صادر
کننده

معاونت بهداشت

اعتبار کارت شش ماهه می باشد

✓ ماده ۱۵ قانون نظام صنفی: متصدیان عطاری مکلفند با الصاق برچسب روی کالا یا نصب تابلو در محل کسب یا حرفه، قیمت واحد کالا یا دستمزد خدمت را بطور روشن و مکتوب و به گونه ای که برای همگان قابل رویت باشد اعلام کنند.

✓ تبصره ۲ ماده ۱۷ قانون نظام صنفی: هر گونه تبلیغات غیرقانونی و فریبنده نظیر درمان چاقی، لاغری، ترک اعتیاد، ناباروری، مشکلات جنسی و ... در واحدهای عطاری ممنوع می باشد.

صرفاً ذکر عناوین فروشنده گیاهان دارویی، فروشگاه گیاهان دارویی در تابلو و یا فاکتور مجاز است.

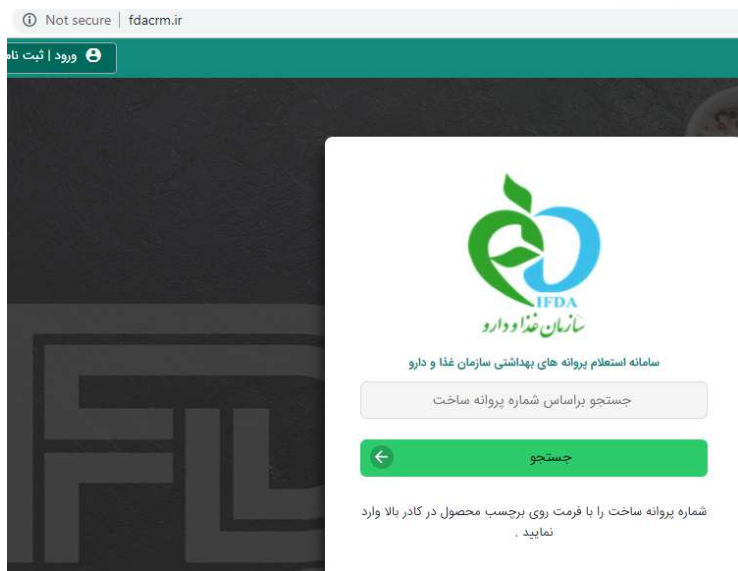

✓ ماده ۲۸ بند الف: واحد صنفی در صورت اشتغال به شغل یا مشاغل دیگر در محل کسب، غیر از آنچه در پروانه کسب قید گردیده یا کمیسیون نظارت مجاز شمرده است، به طور موقت از یک هفته تا شش ماه تعطیل می‌گردد.

✓ ماده ۱۸ قانون نظام صنفی: تهیه، نگهداری و فروش هرگونه فرآورده دست ساز بدون مجوز وزارت بهداشت در عطاری تخلف محسوب می‌گردد.

❖ خرید و فروش هرگونه فرآورده دارویی گیاهی و شیمیایی با **اثر درمانی** حتی در صورت دارا بودن مجوزهای لازم، در عطاری ممنوع می‌باشد و عطاری تنها مجاز به فروش گیاهان خشک (گیاهان بدون نیاز به نسخه‌ی معتبر پزشک) و عرقیات دارای مجوز با سیب سلامت می‌باشد. (تبصره ۱ ماده ۳ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی)

❖ محل فروش فرآورده‌های دارویی طبیعی، سنتی و مکمل‌های تغذیه‌ای و ورزشی، داروخانه‌ها می‌باشد. لذا وجود اقلام مذکور (دارای مجوز یا فاقد مجوز) در عطاری، تخلف محسوب می‌شود. (تبصره ۳ ماده ۳ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی)

قوانین مبارزه با قاچاق کالا و ارز

قاچاق کالاهای مجاز:

- اگر کالا دارای مجوزهای ساخت و یا واردات باشد ولی در مکانی خارج از شبکه ی تولید و توزیع کشف گردیده باشد (مانند عرضه در عطاری یا باشگاه)، مشمول تبصره ۴ ماده ۱۸ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز خواهد بود.

ماده ۱۸ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز: هر شخص که مرتکب قاچاق کالا و ارز و حمل و یا نگهداری آن شود، علاوه بر ضبط کالا یا ارز، به جریمه‌های نقدی زیر محکوم می‌شود:

الف. کالای مجاز: جریمه نقدی یک تا دو برابر ارزش کالا

ب. کالای مجاز مشروط: جریمه نقدی معادل یک تا سه برابر ارزش کالا

پ. کالای یارانه‌ای: جریمه نقدی معادل دو تا چهار برابر ارزش کالا

ت. ارز: جریمه نقدی ارز ورودی، یک تا دو برابر بهای ریالی آن و جریمه نقدی ارز خروجی یا اقدام به خروج ارز، دو تا چهار برابر بهای ریالی آن جریمه نقدی خرید، فروش یا حواله ارز، دو برابر بهای ریالی آن

تبصره ۴- خرید، فروش، حمل یا نگهداری کالاهایی که موضوع قاچاق قرار می‌گیرند به صورت تجاری مانند فرآورده‌های نفتی و دارویی خارج از ضوابط تعیینی دولت تخلف محسوب و مرتکب علاوه بر ضبط کالای مزبور حسب مورد به حداقل جریمه نقدی مقرر در این ماده محکوم می‌شود.

ماده ۱۸ مکرر: نگهداری ، عرضه یا فروش کالا و ارز قاچاق موضوع ماده (۱۸) این قانون حسب مورد توسط واحدهای صنفی یا صرافی‌ها تخلف محسوب و مرتکب علاوه بر ضبط کالا و ارز به ترتیب زیر جریمه می‌شود:

الف- مرتبه اول: جریمه نقدی معادل دو برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق

ب- مرتبه دوم : جریمه نقدی معادل چهار برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق

ج- مرتبه سوم : جریمه نقدی معادل شش برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلف صنفی و تعطیل محل کسب به مدت شش ماه

قاچاق کالاهای ممنوع:

• اگر کالای مکشوفه فاقد مجوزهای رسمی ساخت و یا واردات بوده باشد مشمول بند الف ماده ۲۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز می باشد.

ماده ۲۷: هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به واردات و صادرات دارو، مکمل، ملزومات و تجهیزات پزشکی، مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بدون انجام تشریفات قانونی نماید به مجازات کالاهای قاچاق محکوم می‌شود و این مجازات مانع از پرداخت دیه و خسارات وارده نیست.

الف- قاچاق مواد و فرآورده‌های دارویی فرآورده‌های زیستی (بیولوژیک)، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده ۲۲ این قانون می‌باشد.

ماده ۲۲: هر کس مرتکب قاچاق کالای ممنوع گردد یا کالای ممنوع قاچاق را نگهداری یا حمل نماید یا بفروشد، علاوه بر ضبط کالا به شرح زیر و مواد (۲۳) و (۲۴) مجازات می شود:

- الف- در صورتی که ارزش کالا تا ده میلیون ریال باشد، به جزای نقدی معادل دو تا سه برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق
- ب- در صورتی که ارزش کالا از ده میلیون تا یکصد میلیون ریال باشد به جزای نقدی معادل سه تا پنج برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق
- پ- در صورتی که ارزش کالا از یکصد میلیون تا یک میلیارد ریال باشد به بیش از شش ماه تا دو سال حبس و به جزای نقدی معادل پنج تا هفت برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق
- ت- در صورتی که ارزش کالا بیش از یک میلیارد ریال باشد به دو سال تا پنج سال حبس و به جزای نقدی معادل هفت تا ده برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

- در صورتیکه کالای مکشوفه از بسته بندی اصلی خارج شده باشد (فله) و تشخیص اینکه کالا مجوز داشته یا ندارد امکان پذیر نباشد، با قید این موضوع که بدلیل خارج شدن از بسته بندی اصلی امکان بررسی مجوزهای قانونی ساخت و واردات میسر نیست، کالا مشمول بند الف ماده ۲۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز خواهد بود.

با تشکر از توجه شما